

4T D'ESO · EM4 · UNITAT 3

Finances i risc

Sistema financer, interès, cost total, risc i assegurances, fraus i recomanacions automàtiques

3

PER COMENÇAR

En aquesta unitat aprendràs a...

- Explicar per a què serveix el sistema financer i qui el supervisa.
- Calcular l'interès simple d'un estalvi i entendre la TAE com a eina per comparar.
- Comparar ofertes pel seu cost total, no només per la quota, i valorar el cost d'ajornar un pagament.
- Decidir sobre una assegurança comparant la prima amb el risc i reconèixer l'enquadrament d'una oferta.
- Detectar senyals de frau i afirmacions sense font en una recomanació automàtica.
- Què construiràs: una comparació de tres ofertes pel seu cost total i el risc (el producte E3).

SITUACIÓ DE PARTIDA · CAS FICTICI

Una situació de partida

És novembre a 4t B de l'Institut Ribera Nord. A la Salma se li ha trencat la pantalla d'un mòbil vell que ja no val la pena reparar, i la seva família li ha demanat que compari ofertes abans de decidir plegats. A la botiga li han donat un full que promet «gratis durant tres mesos»; sona bé. La Lucía vol veure la lletra petita, i en Dani pregunta a l'assistent quina és «la millor».

❓ A la unitat anterior, l'app d'en Dani sumava bé però decidia per ell. Una oferta «gratis durant tres mesos» és realment gratis?

❓ Si dos mòbils costen el mateix al mes, tenen el mateix cost total?

❓ Per a què serveix una assegurança si la major part de les vegades no la fas servir?

MAPA DE LA UNITAT

Què veurem

- **3.1** El sistema financer: per a què serveix
- **3.2** El preu dels diners: l'interès
- **3.3** Cost total, quotes i endeutament
- **3.4** Risc, assegurances i diversificació
- **3.5** Fraus i enganys financers
- **3.6** És fiable una recomanació financera automàtica?

Productes per cada dia

Compte

Guarda els diners i permet cobrar i pagar.

Dipòsit

Manté una quantitat un temps i pot donar més interès; retirar-la abans pot costar interessos.

Targeta de dèbit

Es carrega al compte, normalment a l'instant.

Targeta de crèdit

Permet pagar més tard o a terminis: pot generar deute.

CLAU

El Fons de Garantia de Dipòsits cobreix fins a **100.000 € per dipositant i entitat**; no cobreix el que es perdi en una inversió.

L'estalvi de la Lucía

200 € en un dipòsit al 2 % d'interès simple anual.

TEMPS	CÀLCUL	INTERÈS
6 mesos	200 × 0,02 × 6/12	2 €
12 mesos	200 × 0,02 × 12/12	4 €
18 mesos	200 × 0,02 × 18/12	6 €

CLAU

Interès = capital × tipus × temps (en anys). Un 2 % és 0,02.

Tres ofertes per a un mòbil

La Salma compara tres maneres de tenir el mateix model durant 24 mesos.

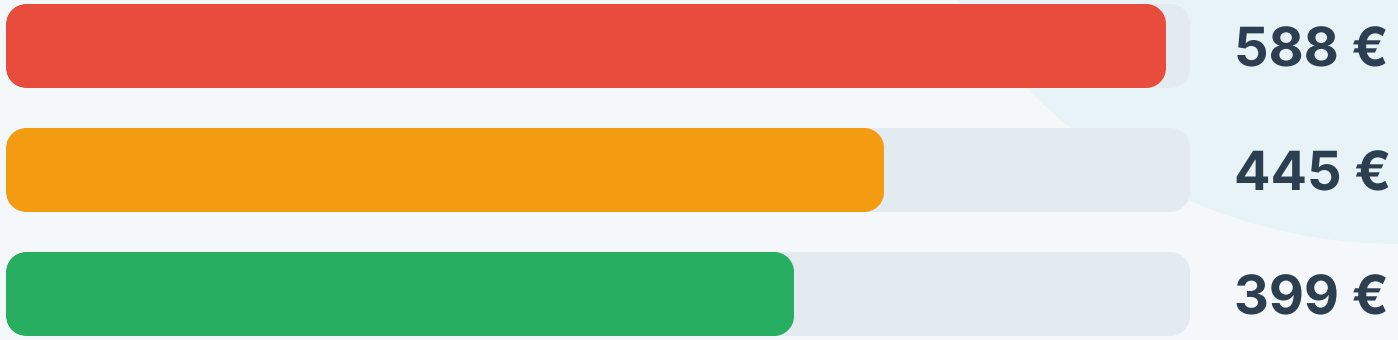
OFERTA	CÀLCUL	COST TOTAL
A «tarifa gratis 3 mesos»	24 × 14 + 21 × 12	588 €
B mòbil lliure	229 + 24 × 9	445 €
C recondicionat	159 + 24 × 10	399 €

CLAU

La quota diu quant fa mal cada mes; el **cost total** diu quant costa de veritat.

Cost total a 24 mesos

L'oferta que sona més bé és la més cara.

Font: exemple fictici de l'apartat 3.3 (no són ofertes reals).

CLAU

«Gratis» descriu la tarifa; el terminal es paga des del primer mes.

El cost d'ajornar

El terminal de l'oferta A

Al comptat costa 289 €; finançat, 24 quotes de 14 €.

1. **Finançat.** 24 × 14 = 336 €.
2. **Al comptat.** 289 €.
3. **Diferència.** 336 − 289 = 47 €, un 16,3 % més que al comptat (no és una TAE).

✔ **Ajornar el pagament té un cost: 47 € de més.**

Assegurança de pantalla?

5 € al mes durant 24 mesos, sense franquícia. En un grup de 10 persones, 2 trenquen la pantalla (reparació de 150 €).

CONCEPTE	CÀLCUL	IMPORT
Prima de l'assegurança	5 × 24	120 €
Cost de les trencades	2 × 150 €	300 €
Cost mitjà per persona	300 / 10	30 €

CLAU

De mitjana costa més que el risc, però evita una despesa gran d'un cop: assegura el que no podries pagar d'un cop.

Senyals de frau

Urgència

«Només avui», «el teu compte es bloquejarà en 2 hores».

Suplantació

Un missatge que imita el d'un banc o d'un servei conegut.

Diners ràpids

Molt a canvi de res: la rendibilitat alta sense risc no existeix.

CLAU

Una entitat seriosa **mai no et demana les claus** per missatge, correu ni trucada.

🙋 PREGUNTA PER A LA CLASSE

Quina oferta de mòbil té el cost total més baix a 24 mesos?

A A: 588 €

B B: 445 €

C C: 399 €

✔️ La C (recondicionat) costa 159 + 24 × 10 = 399 €; l'A, que «sona millor», és la més cara.

REPÀS

Idees clau

- **Sistema financer.** connecta estalvi i finançament, intermediaris i productes, supervisió pública.
- **Interès i cost total.** interès simple I = C · i · t, tae per comparar, cost total ≠ quota, ajornar pot costar.
- **Risc i assegurances.** rendibilitat, risc, liquiditat, prima, cobertura, franquícia, diversificar, assegurar el que és difícil d'assumir.
- **Decidir amb criteri.** endeutament responsable, enquadrament de les ofertes, fraus i recomanacions sense font, frenar abans de decidir.

PER ACABAR

Per pensar

1 La botiga deia «gratis durant tres mesos». Quina pregunta faries abans de signar per saber el cost total?

2 Quina assegurança tindria sentit per a tu, o per a un personatge, i quina no? Aplica «assegura el que no podries pagar d'un cop».

3 Tria una recomanació que hagis vist en una aplicació o un anunci: què hi ha de dada, què de valoració i què sense font?

Ara et toca a tu!

Repassa, practica i comprova el que has après.

📝 **Resum**

✅ **Test**

👆 **Interactius**

Llibre, presentacions, resums i tests gratis a **josesande.com**